

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Produktnavn	SPONESAND
Produktkode(r)	0-0,2 / 0,1-0,4 / 0,3-0,5 / 0,4-1,0 / 0-1,2 / 0,8-1,2 / 1,0-2,5 / 2,0-3,5 / 3,0-6,0 Andre graderinger er også tilgjengelige.
Formel	SiO ₂
Synonymer	Kvartssand, Kvartsitt
EC-nr	238-878-4
CAS-nr	14808-60-7
REACH-registreringsnummer	Fritatt i henhold til tillegg V.7

1.2. Relevante identifiserte anvendelser av stoffet eller blandingen og anvendelser som frarådes

Anbefalt bruk	Hovedanvendelser (listen er ikke uttømmende): maling, keramikk, glassfiber, lim, plast, tetningsmasse av gummi, spesialbetong, tilvirkning av silisium-, ferrosilisium- og jernoksidpellets. Tilsetningsstoff for tilvirkning av sement og betong. Flussmiddel.
Frarådet bruk	Det advares ikke mot noen av bruksområdene i avsnitt 1.2.

1.3. Detaljer angående leverandøren på sikkerhetsdatabladet

Juridisk person	Kontaktinformasjon
Sibelco Europe Plantin & Moretuslei 1A B-2018 Antwerpen	SIBELCO NORDIC AB Box 14142 SE-400 20 Göteborg Sweden Tel.: +46 31 733 2210 grete.brobakke@sibelco.com

1.4. Nødtelefonnummer

Sibelco Sweden
Tel.: +46 31 733 2210 (i kontortiden)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller blandingen

Dette produktet møter ikke kriteriene for å bli klassifisert som farlig som definert i forskrift EF 1272/2008.

Avhengig av hvordan produktet håndteres og brukes (f.eks. finmaling, tørking), kan luftbåret respirabelt krystallinsk silika (kvarts - kristobalitt) genereres. Innånding av respirabelt krystallinsk silikastøv over lang tid og/eller i store mengder kan føre til fibrose, vanligvis kalt silikose. Hovedsymptomene på silikose er hoste og kortpustethet. Eksponering for respirabelt krystallinsk silikastøv på arbeidsplassen skal overvåkes og kontrolleres.

Dette produktet skal håndteres forsiktig for å unngå støvdannelse.

Klassifisering i henhold til Forordning EF 1272/2008

Ingen klassifisering.

2.2. Etikettelementer

Ingen.

2.3 Andre farer

Dette produktet er et uorganisk stoffet og møter ikke kriteriene for PBT eller vPvB i henhold til tillegg XIII av REACH. Ingen annen fare funnet.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1 Stoffer

Kjemisk art Stoffet inneholder en hovedkomponent (Silisiumdioksid). Inneholder: Al₂O₃, K₂O, Na₂O, Fe₂O₃, CaO, MgO, TiO₂.

Urenheter Ingen.

Kjemisk navn	EC-nr	CAS-nr	GHS klassifisering (1272/2008/EC)	Velktprosent	REACH-registrering snummer
Kvarts	238-878-4	14808-60-7	-	>40	Fritatt
Kvarts (finfraksjon)	238-878-4	14808-60-7	STOT RE 1 H372	<1	Fritatt

For den fulle teksten til H-uttalelsene nevnt i denne seksjonen, se Seksjon 16.

Tilleggsmerknader

Klassifiseringen av dette produktet er avhengig av innholdet av finfraksjonen krystallinsk silika. Selve sand inneholder ikke finfraksjon krystallinsk silika over 1% og derfor sanden er ikke klassifisert som helsefarlig.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt råd Ingen faremomenter som krever spesielle førstehjelpstiltak.

Øyekontakt Skyll med store mengder vann og kontakt lege hvis irritasjonen vedvarer.

Hudkontakt Ingen spesielle førstehjelpstiltak er nødvendig.

Svelging Ingen førstehjelpstiltak kreves.

Innånding Det anbefales å flytte den eksponerte personen ut til frisk luft.

4.2. De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede

Hovedsymptomer Ingen akutte og forsinkede symptomer og virkninger er observert.

4.3. Indikasjon av øyeblikkelig legeoppmerksomhet og spesiell nødvendig behandling

Merknader til lege Ingen spesielle førstehjelpstiltak er nødvendig.

AVSNITT 5: BRANNTILTAK

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler Ingen spesielle brannslukningsmidler behøves.

Uegnede slukningsmidler Ingen begrensninger på slukningsmidler som kan brukes.

5.2. Spesielle farer som kommer fra stoffet eller blandingen

Ikke brennbart. Ingen farlig termisk nedbrytning.

5.3. Råd til brannbekjempningspersonale

Det kreves ikke noe spesielt brannvern.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Unngå generering av støv i luften, bruk personlig åndedrettsutstyr for beskyttelse, i samsvar med nasjonal lovgivning, se EN 143: 2000.

6.2. Miljømessige forholdsregler

Ingen spesielle krav.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rengjøring

Unngå å feie tørre materialer, og bruk vannsprøyting eller rengjøringsystemer med vakuüm (med partikkelfilter med stor effektivitet) for å hindre generering av støv i luften. Bruk personlig verneutstyr i samsvar med nasjonalt regelverk.

6.4. Referanse til andre seksjoner

Se del 8 og 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Beskyttelsestiltak

Unngå generering av luftbåret støv. Sørg for passende avgassventilasjon på steder hvor luftbåret støv genereres. Andre passende kontrolltiltak kan inkludere avlukking, isolering, vannundertrykkelse, beskyttelsesutstyr for åndedrett. Håndter pakkede produkter forsiktig for å unngå at de skades. Hvis du ønsker råd om teknikker for sikker håndtering, kan du kontakte forhandleren eller se i Veiledning for god praksis som beskrevet i seksjon 16.

Anbefalinger om generell arbeidshygiene

Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Vask hendene grundig etter bruk. Fjern tilsølte klær og verneutstyr før en går inn i kantiner og spiserom. Dusj og skift klær ved slutten av arbeidsdagen.

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inkludert eventuelle uforenligheter

Minimer generering av luftbåret støv og forhindre vindspreddning under lasting og lossing. Hold beholderne lukket og lagre pakkede produkter på en slik måte at de ikke kan skades.

7.3. Spesifikk bruk

Hvis du ønsker råd om spesifikk bruk, kan du kontakte forhandleren eller se i Veiledning for god praksis som beskrevet i seksjon 16.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Eksponeringsgrenser

Følg arbeidsplassens påbudte eksponeringsgrenser for alle typer luftbåret støv (f.eks. totalstøv, respirabelt støv).

For tilsvarende grenser i andre land, kan du kontakte en kompetent yrkeshygieniker eller den lokale tilsynsmyndigheten.

Kjemisk navn	Den europeiske unionen	U.K.	Frankrike	Tyskland	Nederland
Kvarts		TWA: 0.1 mg/m ³ resp	TWA: 0.1 mg/m ³ alv		TGG: 0.075 mg/m ³ resp

Kjemisk navn	Italia	Spania	Portugal	Danmark	Polen
Kvarts	TWA: 0.025 mg/m ³ resp	VLA-ED: 0.05 mg/m ³ resp	VLE-MP: 0.025 mg/m ³ resp	GV: 0.3 mg/m ³ tot GV: 0.1 mg/m ³ resp	NDS: 2 mg/m ³ tot NDS: 0.3 mg/m ³ resp

Kjemisk navn	Belgia	Finland	Norge	Ungarn	Sverige
Kvarts	TWA: 0.1 mg/m ³ resp	HTP-arvot: 0.05 mg/m ³ resp	TWA: 0.3 mg/m ³ tot TWA: 0.1 mg/m ³ resp	ÅK: 0.15 mg/m ³ resp	NGV: 0.1 mg/m ³ resp

Kjemisk navn	Romania	Russland	Hellas	Tsjekkia	Slovakia
Kvarts	NGV: 0.1 mg/m ³ resp			TWA: 0.1 mg/m ³ resp	NPEL: 0.1 mg/m ³ resp

Biologiske grenseverdier

Ingen informasjon tilgjengelig.

Anbefalte overvåkningsprosedyrer

Ingen informasjon tilgjengelig.

8.2. Eksponeringskontroller

Passende tekniske kontroller

Minimer generering av luftbåret støv. Bruk prosessavlukker, lokal avgassventilasjon eller andre tekniske vernetiltak for å holde nivåene for luftbåret støv under de spesifiserte eksponeringsgrensene. Hvis støv, avgasser eller tåke genereres ved bruk, må du bruke ventilasjon for å holde eksponeringen for luftbårne partikler under eksponeringsgrensen. Sett i verk organisatoriske tiltak, f.eks ved å holde personellet borte fra støvete områder. Fjern og vask skitne klær.

Individuelle vernetiltak, så som personlig verneutstyr

Vernebriller/ansiktsskjerm Beskyttelse av hud

Bruk vernebriller med sidebeskyttelse når det er fare for penetrerende øyeskader. Ingen spesielle krav. For hender, se under. Egnede beskyttelse (f.eks. verneklær, barriere krem) anbefales for arbeidere som lider av dermatitt eller har følsom hud.

Håndvern

Egnede beskyttelse (f.eks. hansker, barriere krem) anbefales for arbeidere som lider av dermatitt eller har følsom hud. Vask hendene etter hver arbeidsøkt.

Åndedrettsvern

Ved langvarig eksponering mot luftbårne støvkonsentrasjoner, må du bruke åndedrettsvern som oppfyller kravene til europeisk eller nasjonalt regelverk. Bruk av halv eller full ansiktsmaske med filter mot kategori 3 (FP3) partikler anbefales. Se EN 143: 2000. Åndedrettsvern - Partikkelfiltre.

Miljømessige eksponeringskontroller

Unngå vindspredning.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Informasjon om grunnleggende, fysiske og kjemiske egenskaper

Materietilstand @20°C	Fast stoff
Utseende	Pulver (Kornform: kantet)
Farge	Hvit / Grå
Lukt	Luktfri
pH	Ingen informasjon tilgjengelig
Smelte-/frysepunkt	1250 °C
Kokepunkt/kokeområde	Ikke relevant (uorganisk fast stoff)
Flammepunkt	Ikke relevant (ikke antennelig)
Fordunstningstall	Ikke relevant (uorganisk fast stoff)
Brennbarhet (fast stoff, gass)	Ikke antennelig (ikke brennbar)
Brennbarhetsgrenser i luft	Ikke antennelig
Eksplisivitetsgrenser	Ikke relevant (ikke antennelig)
Damptrykk	Ikke relevant
Damptetthet	Ikke relevant
Relativ tetthet	Ingen informasjon tilgjengelig
Løselighet	
Vannløselighet	Ingen informasjon tilgjengelig
Partisjonskoeffisient (n-oktanol/vann)	Ikke relevant (uorganisk fast stoff)
Selvantennelsestemperatur	Ikke relevant (ikke antennelig)
Spaltningstemperatur	Ikke relevant (uorganisk fast stoff)
Viskositet, dynamisk	Ikke relevant (uorganisk fast stoff)
Eksplisive egenskaper	Ikke relevant (ikke antennelig)
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende

9.2 Annen informasjon

Tetthet	2600 kg/m ³ (EN 1097-6:2000)
Bulktetthet	1500 kg/m ³ (EN 1097-3)

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Inert, ikke reaktiv.

10.2. Kjemisk stabilitet

Kjemisk stabil.

10.3 Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner.

10.4. Forhold som må unngås

Ikke relevant.

10.5. Uforenlige materialer

Ingen spesiell uforenlighet.

10.6. Farlige spaltningsprodukter

Ikke relevant.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISK INFORMASJON

11.1. Informasjon om toksikologiske effekter

Akutt toksisitet Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt

Kjemisk navn	LD50 munn	LD50 hud	LC50 Innåndning
Kvarts	>2000 mg/kg	>2000 mg/kg	

Hudkorrosjon/-irritasjon Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

Alvorlig øyeskade/-irritasjon Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt

Sensibilisering av åndedrett eller hud Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

Mutagenisitet på kimceller Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

Karsinogenisitet Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

Reproduktiv toksisitet Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

STOT-engangseksponering Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

STOT-gjentatt eksponering Dette produktet er ikke klassifisert som STOT RE i henhold til kriteriene definert i regelverk EC 1272/2008.

Fare for aspirering Basert på tilgjengelige data er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISK INFORMASJON

12.1. Toksisitet

Ikke relevant

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Ikke relevant.

12.3. Bioakkumulativt potensiale

Ikke relevant. I noen organismer akkumuleres Si(OH)₄.

12.4. Mobilitet i jord

Ubetydelig.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ikke relevant.

12.6. Andre uønskede virkninger

Ingen spesifikke skadelige effekter er kjent.

AVSNITT 13: DEPONERINGSHENSYN

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Avfall fra rester / ubrukte produkter Når det er mulig, foretrekkes resirkulering fremfor deponering. Kan deponeres i samsvar med lokale forskrifter.

Emballasje Støvformering fra rester i emballasje bør unngås og passende arbeidervern skal være sikret. Oppbevar brukt emballasje i lukkede beholdere. Resirkulering og deponering av emballasje skal utføres i samsvar med lokale forskrifter. Gjenbruk av emballasje anbefales ikke. Resirkulering og deponering av emballasje skal utføres av et autorisert avfallshåndteringsselskap.

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMASJON

I henhold: ADR, RID, ADN, IMDG, IATA/ICAO.

14.1. UN-nummer

Ikke relevant.

14.2. UN-varenavn ved transport

Ikke relevant.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR: Ikke klassifisert
IMDG: Ikke klassifisert
ICAO/IATA: Ikke klassifisert
RID: Ikke klassifisert

14.4. Emballasjegruppe

Ikke relevant.

14.5 Miljøfarer

Ikke relevant.

14.6 Særskilte forholdsregler for brukeren

Ingen spesielle forholdsregler.

14.7 Transporteres i løsform i henhold til tillegg II av MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

AVSNITT 15: LOVBESTEMT INFORMASJON

15.1. Helse-, miljø- og sikkerhetsforskrifter/-lover som er spesifikke for stoffet eller blandingen

Nasjonal bestemmelsesinformasjon Ingen informasjon tilgjengelig.

Internasjonalt regelverk/krav Ingen informasjon tilgjengelig.

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering

Unntatt REACH-registrering i samsvar med tillegg V.7. av regelverk (EC) 1907/2006.

AVSNITT 16: ANNEN INFORMASJON

Full tekst for H-setningene som er omtalt i punkt 2 og 3

H372 - Fører til skade på lunger ved langvarig eller gjentakende innånding

Indikasjon på endringer som har blitt gjort på den forrige versjonen av sikkerhetsdatabladet

Ikke relevant.

Materialer fra tredjepart

Så lenge materialer som ikke er produsert eller levert av Sibelco Europe brukes sammen med, eller i stedet for, Sibelco Europe materialer, er det kundens ansvar å innhente, fra produsenten eller leverandøren, alle tekniske data og andre egenskaper som relaterer til disse og andre materialer og innhente all nødvendig informasjon som relaterer til disse. Vi aksepterer intet ansvar ved bruk av Sibelco Europe SPONESAND sammen med materialer fra en annen leverandør.

Opplæring

Arbeidere må være opplært i sikker bruk og håndtering av dette produktet som påkrevet i gjeldende forskrifter.

Sosial dialog om respirabelt krystallinsk silika

En flersektor sosial dialogavtale om beskyttelse av ansattes helse gjennom God håndtering og bruk av krystallinske silikater og produkter som inneholder dette ble signert 25. april 2006. Denne uavhengige avtalen, som mottar finansiell støtte fra den Europeiske kommisjon, er basert på en veiledning for god praksis. Avtalens krav tredde i kraft 25. oktober 2006. Avtalen ble publisert i Den europeiske unions tidende (2006/C 279/02). Avtalen og dens tillegg, inkludert Veiledning for god praksis, er tilgjengelig på <http://www.nepsi.eu>. Den gir nyttig informasjon og veiledning for håndtering av produkter som inneholder respirabelt krystallinsk silika. Litteraturreferanser er tilgjengelige ved forespørsel fra EUROSIL, den europeiske foreningen for industrielle silikaprodusenter.

Innånding av støv som inneholder respirabelt krystallinsk silika over lang tid og/eller i store mengder kan føre til silikose, en lungefibrose forårsaket av avsetning av fine respirable partikler av krystallinsk silika i lungene.

I 1997 konkluderte IARC (International Agency for Research on Cancer) at krystallinsk silika som innåndes på arbeidsplassen kan forårsake lungekreft hos mennesker. De påpekte samtidig at ikke alle industrielle forhold eller alle typer krystallinsk silika er farlige. (IARC Monographs on the evaluation of the carcinogenic risks of chemicals to humans, Silica, silicates dust and organic fibres, 1997, Vol. 68, IARC, Lyon, Frankrike).

I juni 2003 konkluderte SCOEL (EUs vitenskapelige komité for grenseverdier) at hovedeffekten av innånding av respirabelt krystallinsk silikastøv hos mennesker er silikose. "Det finnes tilstrekkelig informasjon til å kunne konkludere at den relative risikoen for lungekreft øker hos mennesker som har silikose (og ikke, tilsynelatende, hos ansatte som ikke har silikose men som er eksponert for silikastøv i steinbrudd og i den keramiske industrien). Derfor vil det å forebygge silikose også redusere risikoen for kreft..." (SCOEL SUM Doc 94-final, juni 2003).

Så det finnes bevis som støtter det faktum at øket risiko for kreft vil være begrenset for personer som allerede lider av silikose. Arbeidervern mot silikose skal sikres ved å respektere de eksisterende påbudte eksponeringsgrensene på arbeidsplassen, og implementere ekstra risikohåndteringstiltak der det er nødvendig (se avsnitt 16 under).

Forkortelser og initialord

EF: Europeiske Fellesskapet

REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical substances (Registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier)

TWA: Time-Weighted Average (tidsvektet gjennomsnitt) - 8 timer

tot: Totalt støv

inh: Innåndbar fraksjon

resp: Respirerbart støv

LD50: Letaldose 50

STOT: Specific Target Organ Toxicity (Spesifikk målorgantoksisitet)

RE: Gjentatt eksponering

PBT: Persistent, Bioakkumulerende, Toksisk

vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende

ADR: Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

RID: Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (Regulations for the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ADN: Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par voies de Navigation intérieures (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways)

IMDG: International Maritime Dangerous Goods Code

ICAO: International Civil Aviation Organization

SDS No.

AP00220 / APS0

Ansvarsfraskrivelse

Informasjonen i dette dokumentet er etter vår kjennskap korrekt. Likevel tar hverken den ovennevnte leverandøren, eller noen av datterselskapene, ansvar for at innholdet i dette dokumentet er korrekt eller fullstendig. Det er brukerens eget ansvar å avgjøre egnetheten til hvert materiale. Alle materialer kan representere ukjente farer og skal brukes med forsiktighet. Selv om enkelte farer er beskrevet her, kan vi ikke garantere at disse er de eneste farene som eksisterer.

Slutt på sikkerhetsdatabladet